

ไม่ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ... ไม่ชอบ ! ด้วยขั้นตอน

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบก่อนที่จะออกคำสั่ง

คดีนี้เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้บัญชาการทหารบก) มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาลชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ กรณีผู้ฟ้องคดีไม่ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานในการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยคนไข้ก่อนที่จะตั้งฎีกาเบิกเงินจากคลังจังหวัด เป็นเหตุให้กองทัพบกได้รับความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงอุทธรณ์คำสั่ง และในระหว่างนั้นกระทรวงกลาโหมได้เสนอผลการสอบข้อเท็จจริงต่อกระทรวงการคลัง ต่อมา หลังจากได้รับทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ได้แย้งคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้แถลงต่อศาลว่าได้มีการแก้ไขคำสั่งให้เป็นไปตามความเห็นของกระทรวงการคลังโดย “เพิกถอนคำสั่งเดิมบางส่วนและมีคำสั่งใหม่แก้ไขจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน” และแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว

การ ไม่ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบก่อนออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนถือเป็นการกระทำผิดขั้นตอนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญหรือไม่ ? และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ข้อกฎหมายสำคัญ คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ข้อ 17 กำหนดให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดส่งสำนวนการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่มีประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พิจารณาผลการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วมีคำสั่งลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายนั้น กรณีถือเป็นการดำเนินการก่อนที่จะส่งสำนวนการสอบสวนและรายงานผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ อันเป็นการข้ามขั้นตอนที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญตามที่ระบุไว้ในข้อ 17 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เนื่องจากหากกระทรวงการคลังพิจารณาเรื่องแล้วมีความเห็นแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ผลการพิจารณาความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพและสิทธิของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานตามมา ทั้งยังไม่ปรากฏว่าสำนวนการสอบสวนดังกล่าวเข้าข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องส่งให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ดังนั้น กระบวนการในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามข้อ 17 ของระเบียบข้างต้น คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีคำสั่งใหม่เพื่อแก้ไขคำสั่งลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 (คำสั่งเดิม) เฉพาะในส่วนของจำนวนเงินที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบ ซึ่งเป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะจำนวนเงินความรับผิดชอบทางละเมิดเท่านั้น ถือเป็นการแก้ไขคำสั่งเพียงบางส่วน มิได้ยกเลิกคำสั่งเดิมทั้งหมด คำสั่งเดิมซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงยังคงอยู่

ดังนั้น คำสั่งใหม่ซึ่งแก้ไขคำสั่งลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 (คำสั่งเดิม) เพียงบางส่วน จึงไม่มีผลทำให้คำสั่งเดิมและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลายมาเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 252/2557)

คดีนี้ถือเป็นบรรทัดฐานที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อ 17 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยเคร่งครัด เนื่องจากระเบียบนี้ได้ระบุถึงขั้นตอนอันเป็นการให้หลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ตรวจสอบอีกครั้ง หากหน่วยงานละเลยมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งถือเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้แล้ว จะส่งผลให้คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ... ครับ !

นายปกครอง